

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 20. december 2012

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

EJB/ J.nr. 2012-7707

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 26. november 2012 følger hermed social- og integrationsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 56 (SOU Alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF)

Spørgsmål nr. 56:

"Hvilke initiativer forventer ministeren at igangsætte som opfølgning på samrådsspørgsmål B? Vil ministeren igangsætte en undersøgelse af, hvorvidt der er tale om et generelt problem eller om det kun er enkeltsager i forhold til problemstillingen om manglende efterlevelse af Det Social Nævns afgørelser? Ministeren bedes redegøre for, hvordan Ankestyrelsen inddrages med henblik på at undersøge problemstillingen."

Svar:

I samrådsspørgsmål B blev generelt spurgt, hvordan jeg vil sikre, at kommunerne overholder loven, når det drejer sig om hjælp til mennesker med handicap, og hvad jeg agter at gøre for at finde en løsning på problemer i forhold til, at kommuner på dette område overtræder loven. Der blev i den forbindelse henvist til en dokumentar sendt på P1 den 18. oktober 2012.

I forlængelse af besvarelsen af samrådsspørgsmålet giver spørgsmål 56 (SOU alm. del) mig anledning til indledningsvis at understrege nogle forhold:

Kommunerne skal overholde lovgivningen, og kommunerne skal rette sig efter de sociale nævns bindende afgørelser, også uden at det bliver nødvendigt at inddrage kommunaltilsynet.

Det er dog ikke ethvert afslag eller enhver nedsættelse af en ydelse efter serviceloven, der er i strid med lovgivningen.

Målet er, at flest mulige af de kommunale afgørelser er korrekte fra starten både indholdsmæssigt og formelt.

I forhold til Aarhus-sagen om BPA, som jeg også kort nævnte på samrådet, så er det en sag, som ministeriet løbende følger. Jeg har ved flere lejligheder, herunder i mit svar på spørgsmål 4, 19, 20 og 22 (SOU alm. del) oplyst over for Folketinget, at jeg går ud fra, at hvis kommunen ændrer i sin administration af BPA-ordningen, vil dette ske på en måde, så der fortsat administreres inden for lovgivningens rammer.

Jeg er i øvrigt bekendt med, at Ankestyrelsen har optaget en sag til principiel behandling, hvor man bl.a. vil vurdere sammenhængen mellem servicelovens § 83 om personlig og praktisk hjælp og § 96 om BPA.

På samrådet - hvor det overordnede tema var den enkeltes retssikkerhed - kom jeg med en uddybning i forhold til disse skriftlige tilkendegivelser ved at gøre det klart, at hvis kommunen iværksætter de initiativer, der er beskrevet i Aarhus Kommunes notat om fremtidigt serviceniveau og administration af BPA-ordningen på en gang, vil det stride mod lovgivningen. Hermed menes, at hvis kommunen iværksætter initiativerne i forhold til den enkelte borger uden at foretage en konkret og individuel vurdering af hjælpebehovet, vil det være i strid med loven.

For så vidt angår den del af spørgsmål 56 (SOU alm. del), der drejer sig om kommunernes efterlevelse af de sociale nævns afgørelser, har der i pressen været fremhævet en lille håndfuld helt konkrete sager, hvor det har været anført, at kommunerne ikke følger de sociale nævns bindende afgørelser. Herunder en konkret sag, hvor det, som anført i min besvarelse af spørgsmål 33 (SOU alm. del), ikke ser ud til, at kommunen har undladt at følge nævnets afgørelse.

De sociale nævns afgørelser kan som udgangspunkt ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Ankestyrelsen kan dog efter retssikkerhedslovens § 63 tage en sag op til principiel behandling, når Ankestyrelsen skønner, at sagen har generel eller principiel betydning.

Klage over en afgørelse har som hovedregel ikke opsættende virkning. Det fremgår af retssikkerhedslovens § 72. En afgørelse truffet af et socialt nævn gælder således som hovedregel, indtil den eventuelt måtte blive ændret ved en afgørelse fra Ankestyrelsen eller domstolene.

For enkelte typer af sager gælder dog regler om, at klager har eller kan tillægges opsættende virkning. Efter retssikkerhedslovens § 72, stk. 4, kan Ankestyrelsen og det sociale nævn efter begæring tillægge en klage over en

afgørelse om botilbud efter kap. 20 i lov om social service opsættende virkning

En nævnsafgørelse skal efterleves uden unødigt forsinkelse, medmindre en klage over afgørelsen er tillagt opsættende virkning. Forekommer det, at en kommune ikke af egen drift efterlever en bindende afgørelse fra et socialt nævn, råder nævnet ikke selv over tvangsmidler til at sikre, at afgørelsen efterleves. Tilsynet med, at kommunerne overholder lovgivningen, føres efter § 47 stk. 1, i lov om kommunernes styrelse af statsforvaltningen i den region, hvor kommunen ligger. Statsforvaltningen har som tilsynsmyndighed flere reaktionsmuligheder, hvis der konstateres en overtrædelse af lovgivningen.

Jeg kan henvise til, at økonomi- og indenrigsministeren på spørgsmål 8 (SOU alm. del) bl.a. har svaret, at statsforvaltningerne har oplyst, at der i et begrænset antal sager (i alt ca. 15 sager årligt) har været rejst spørgsmål om en kommunes efterlevelse af en nævnsafgørelse. Sagerne har typisk vedrørt tilfælde, hvor en kommune efter borgerens opfattelse har været for længe om at efterleve nævnets afgørelse. I de sager, hvor der har været tale om en ulovlig undladelse fra kommunens side, har kommunen rettet ind efter statsforvaltningens behandling af sagen.

Spørgsmålet om, at kommunerne utvetydigt må vise, at de påtager sig ansvaret for at følge lovgivningen, drøfter ministeriet med KL som led i partnerskabet på det specialiserede socialområde. Som nævnt under samrådet har jeg endvidere for nylig peget på problemstillingen på møder med en række borgmestre i kommunekontaktrådene.

De sager, der har været fremhævet i pressen, giver imidlertid efter min opfattelse ikke aktuelt anledning til yderligere initiativer for så vidt angår spørgsmålet om efterlevelse af de sociale nævns afgørelser

For så vidt angår første del af spørgsmålet om initiativer i forlængelse af samrådet vil jeg gerne understrege, at det er vigtigt af hensyn til borgernes retssikkerhed og effektiv administration, at flest mulige af de kommunale afgørelser er korrekte fra starten både formelt og indholdsmæssigt.

Jeg har efter aftale med KL taget en række initiativer for at forbedre sagsbehandlingen i kommunerne:

Ankestyrelsen har i marts i år lanceret en ny juridisk hotline på sin hjemmeside, som et tilbud om juridisk vejledning til sagsbehandlere i kommuner og nævn. Hotlinen har bl.a. til formål at give sagsbehandlere i kommunen en let adgang til hjælp og sparring i sagsbehandlingen.

Ankestyrelsen er netop begyndt at sende sine principafgørelser ud i en ny form, hvor der er lagt vægt på at tydeliggøre rækkevidden og betydningen af

de enkelte principafgørelser. Dermed kan kommunale sagsbehandlere i højere grad anvende afgørelserne i deres daglige sagsbehandling.

KL og Social- og Integrationsministeriet har i samarbejde udviklet voksenudredningsmetoden, som er et sagsbehandlingsværktøj på voksen udsatte- og handicapområdet. Ifølge de seneste oplysninger har 75 kommuner enten taget metoden i brug eller har planlagt at implementere den. Voksenudredningsmetoden giver sagsbehandlere en systematisk ramme for deres faglige arbejde og understøtter lovmedholdelighed i sagsbehandlingen. Som en del af projektet er der udviklet en it-kravspecifikation, som kommunerne kan anvende i deres indkøb af it-understøttelse.

Herudover vil jeg også nævne et formidlingsprojekt om merudgifter til voksne, hvor sagsbehandlere fra alle kommuner blev undervist i servicelovens § 100. Formidlingsprojektet er netop afsluttet, og det vil blive fulgt op af endnu en praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen til næste år med henblik på at vurdere effekten af undervisningen på kvaliteten af kommunernes afgørelser om merudgift til voksne.

Yderligere vil jeg gerne fremhæve de initiativer, der følger af den indgåede finanslovsaftale om en fremtidig struktur for statsforvaltningerne og et forenklet klagestruktur på det sociale og beskæftigelsesmæssige område, hvor behandlingen af klager overføres fra de sociale nævn til Ankestyrelsen, så alle klager behandles én gang og alle klager behandles af den samme myndighed.

Et af målene med forenklingen af klagesystemet er kortere sagsbehandlingstid, og ikke mindst at principielle sager behandles hurtigere, idet de kun behandles én gang. En klage over en kommunal afgørelse - om f.eks. at et bestemt botilbud ikke kan vælges af borgeren inden for rammerne af reglerne om frit valg - vil således, uanset om sagen er principiel eller ikke, blive indbragt direkte for Ankestyrelsen. En kommune vil ikke kunne klage over Ankestyrelsens afgørelse til anden administrativ myndighed.

Den nye klagestruktur på det sociale område indebærer også, at der i højere grad er mulighed for at træffe principielle afgørelser indenfor bestemte fokusområder, som er aftalt med det nye Rådgivende Praksisudvalg. Klagesystemet vil på den måde få mulighed for hurtigere at forfølge enkelte områder, selvom emnet ikke er udtaget til praksisundersøgelse.

Netop af hensyn til kvaliteten i kommunernes afgørelser er der i finanslovsaftalen yderligere prioriteret midler til rådgivning af kommunerne.

Endelig vil jeg gerne pege på, at der vil blive iværksat en praksisundersøgelse, hvor Ankestyrelsen på baggrund af et antal konkrete sager fra kommunerne undersøger, hvordan kommunalbestyrelserne anvender og henviser til

fastsatte serviceniveauer og økonomiske hensyn, når de træffer konkrete afgørelser. Praxisundersøgelsen vil vise, om kommunernes praksis ligger inden for lovens rammer, og undersøgelsen følges op af dialogmøder mellem Ankestyrelsen og kommunerne på baggrund af undersøgelsens resultater.

En sådan undersøgelse af kommunernes overholdelse af lovgivningen vil blive iværksat i 2013. Undersøgelsen forventes færdig ultimo 2013/primio 2014.

Karen Hækkerup

/ Dorte Bech Vizard